

”Den røde tråd” prosjektrapport

Yngre og eldre møtes gjennom håndarbeid,
og arrangerer en *utstilling* med egne produkter

- et ettårig prosjekt i 2016 ved Engelsborg ressurscenter for eldre og pårørende
i Kirkens Bymisjon Oslo innen området *forebygging*

1. Prosjektsted

Engelsborg ressurscenter for eldre og pårørende (Engelsborg) eies av Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo (Bymisjonen) og drives på oppdrag av Bydel Grünerløkka.¹ Bydelen ligger sentralt i Oslo og har 52.000 innbyggere.

Engelsborg inneholder bl.a. et eldresenter, Pårørendeskolen, Forum for menn, sosionomtjeneste for eldre, kafé og fotterapeutteneste. Engelsborg har ulike aktiviteter for målgruppen 60+. I 2014 hadde Engelsborg 996 aktive brukere fra 17 ulike nasjoner. Engelsborg er lokalisert i Sofienbergsenteret sammen med omsorgsboliger, et sykehjem og dagsenter, bydelens Utførereneheten til hjemmetjenesten og et svømmebasseng som benyttes av grupper i alle aldre fra bydelen.

Bymisjonens slagord ”rom for alle”, gjenspeiles i hvordan Engelsborg daglig benyttes.

2. Bakgrunn for prosjektet

I bydelen er det liten kontakt både mellom ulike generasjoner og personer med forskjellig etnisk bakgrunn. I de siste årene har yngre generasjoner vist stor interesse for håndarbeid, blant annet for selv å kunne bidra til et mer miljøvennlig samfunn. Vår erfaring er at felles aktivitet åpner for kommunikasjon.

Engelsborg vil derfor starte det flerkulturelle prosjektet «Den røde tråd», der yngre generasjoner, frivillige og eldre opplever skaperglede gjennom ulike typer håndarbeid. Prosjektet inneholder kurs i maskinstrikking og hakking der eldre lærer yngre. Prosjektet avsluttes med en utstillingsuke der deltakerne viser egne arbeid. I tillegg inviteres kreative krefter fra bydelen for å vise sine produkter. Gjennom uken holdes foredrag om gamle tradisjoner, enkel servering og musikalske innslag.

3. Målgruppe og målsetting

3.1 Målgruppe:

- Ulike generasjoner i bydel Grünerløkka med ulik bakgrunn
- Engelsborg's frivillige og brukere

3.2 Hovedmål:

- Engelsborg skal brukes som en sosial arena der generasjoner og mennesker med ulik etnisk bakgrunn samles om felles interesser

3.3 Delmål:

- Gjennomføre kurs i maskinstrikking og hakking (hekletradisjon)
- Gjennomføre en utstilling etter endt kurs

¹ Bydel Grünerløkka, Årsberetning 2014

4. Gjennomføring / fremdriftsplan

4.1 Planleggingsfase, februar – april 2016

Intern prosjektleder i 50% stilling ble engasjert. Ressursgruppe bestående av 4 personer, etablert, gruppa arbeidet med planlegging, gjennomføring og dokumentering av prosjektet. I tillegg ble en kursleder i strikkemaskin og en i hakketeknikk engasjert, begge ansvarlige for håndarbeidskursene. Opplæringsplan i de ulike håndarbeidsteknikkene ble.

Kursene var ønsket avholdt i Engelsborgs lokaler, men ble raskt flyttet til et tilstøtende lokale etter råd/krav fra kursholder i strikkemaskin. Arbeide i strikkemaskin krever ro og konsentrasjon og lot seg ikke gjennomføre på en åpnere og mere sosial plass på senteret, noe som var ønsket. Prosjektet ønsket deltagelse av frivillige, men av nevnte grunn tillot kursholder kun en frivillig som vertinne i pausen. For å kompensere på dialog og samspill med andre ble det servert enkel mat i pausen.

Kursene ble markedsført i Engelsborgs trykte og digitale informasjonskanaler, muntlig i møte Engelsborgs gjester og ved oppslag. Aktuelle etater i bydel Grünerløkka ble kontaktet for mulig deltakelse og samarbeid. Det ble ikke utarbeidet egne informasjonsbrosjyre/flyers.

4.2 Gjennomføringsfasen, mai – oktober 2016

Av de tre kursene som ble planlagt, lot kun to av seg gjennomføre, ett vår- og høstkurs. Åtte deltagere var det plass til på hvert kurs og ble gjennomført etter utarbeidet plan. Det tredje kurset var planlagt i samarbeid med Sofienberg skole, men skolen trakk seg kort tid før planlagt oppstart.

En arbeidsgruppe bestående av prosjektleder, ressursgruppe, kursholdere og frivillige arbeidet spesifikt med den avsluttende utstillingen som ble holdt i uke 43, et viktig bidrag til Engelsborgs internasjonale uke i forbindelse med FN-dagen. Kursdeltagerne fungerte som rådgjøringsorgan. Som ekstern utstiller ble valgt «Den røde tråds» kursholder Eli Tønneberg, hun markerte med utstillingen 50 årsjubileum som tekstilkunstner og lærer i strikkemaskin. Utstillingsuken og åpning av Strikkeutstillingen ble innledet med servering av indiske småretter og foredrag om «strikking sett gjennom århundre», videre fulgt av Internasjonal fest og avsluttet med bløtkakefest, hardingfele og fortellerstemmer fra fire kontinenter.

4.3 Avslutningsfasen, november – desember 2016

Prosjektleder hadde underveis og etter avsluttet kurs individuelle samtaler med deltagerne og nøkkelpersoner for på den måten skaffe bred forståelse om prosjekt nådde sine målsetningene. Evalueringen skal benyttes som grunnlag i videre generasjonsarbeid.

5. Forutsetninger for å lykkes

Prosjektsøknaden beskrev mulige faktorer som kunne bidra positivt til gjennomføringen av prosjektet «Den røde tråd»:

- Personalgruppen ved Engelsborg er tverrfaglig sammensatt med sosionom, sykepleier, folkehelseaterapeut og aktivitør, ressurser som viste seg relevante i gjennomføringen av prosjektet og i møte med utfordringer i prosjektperioden, ble brukt som refleksjonsfelt.
- Kursleder, en godt voksen kvinne med 50 års kompetanse innen feltet, var det allerede innledet samarbeid med. Hun har veiledet studenter i kunst- og håndverksfag i eksamensarbeid og samarbeidet med NAV om opplæring av innvandrerkvinner i husflidsfag. Hun har hatt flere kunstutstillinger, ukentlig leder hun en «Strikk og Mekk», en maskinstrikkegruppe med tilhold på Engelsborg.
- Kursleder leier ut strikkemaskiner som benyttes i opplæringen.

- Bymisjonen/Engelsborg har god erfaring i arbeid med grupper og oppfølging av nye tiltak.
- Engelsborgs tverrfaglig samarbeid med andre etater i bydelen benyttes i markedsføring.
- Prosjektet er tidsaktuelt da det berører viktig trender som miljøbevissthet, håndarbeidstradisjoner og behov for større kontakt mellom generasjoner og etnisiteter.

6. Prosjektets verdi og mulige resultater

Verdi for målgruppene

Kvinner i alder 50 + til 80 + deltok i prosjektet. I tillegg til å lære nye håndarbeid har kvinnene erfart fellesskap og glede ved å bli kjent med nye mennesker/kulturer og med det fått en større forståelse av hverandres bakgrunn. Samtalene handlet ofte om hvordan det er å være fremmed i en ny kultur og om lokale og egne formødres håndarbeidstradisjoner. Åpne samtaler om tro og religionsutøvelse fant også sted.

Kvinnene bedret egne ferdigheter og kunnskap i praktisk håndarbeid, men var i liten grad fokusert på miljø og ressursutnyttelse.

Holdningsskapende arbeid

Prosjektet synes å ha bidratt til å åpne samtaler rundt ulike kulturer og generasjoner og derved rokke ved forutinntatte holdninger og fordommer. Spesielt må sies at prosjektets frivillige med vennlighet og åpne spørsmål åpnet for spørsmål ved sentrale temaer som tro og religionsutøvelse. Møteplassen som prosjektet ga har muliggjort for gode flerkulturelle møter.

Overføringsverdi

Det viste seg å være utfordrende på så kort tid, å introdusere og lære bort et komplisert håndverk som maskinstrikking. Både forståelse av tråd og maskin måtte på plass, det var lett å gjøre feil. Hakketeknikken var enklere å lære og lettere å få til et bra resultat.

Menneskemøtene rundt det å lære et nytt håndarbeid har gitt flere erfaringer og har hatt stor verdi i videre arbeid med kultur og generasjonsarbeid. De yngste generasjonene lyktes prosjektet ikke å nå. De aldersgruppen som deltok på kursene viste hverandre overraskende stor nysgjerrighet og kunnskapstørst etter å lære av og om hverandre.

7. Organisering

Prosjektet var forankret i ledelsen på Engelsborg v/ virksomhetsleder Anita Ellefsen.

Prosjektleder var i 50 % stilling ansvarlig for ledelse, koordinering, evaluering, dokumentasjon og gjennomføring av prosjektet og var sammen med to kursledere (20% stilling) ansvarlig for ledelsen av håndarbeidskursene og oppfølging av deltakerne.

En ressursgruppe, bestående av relevant fagpersonell, bistod prosjektleder med råd og innspill i ulike problemstillinger, utfordringer og prosjektgjennomføringen.

Ut fra at kursene ble holdt i tilstøtende lokaler ble den eksisterende brukergruppen ved Engelsborg i mindre grad enn ønsket involvert. Prosjektet var informert om og forankret i Engelsborgs brukerråd.

8. Sluttevaluering

Det ettårige prosjektet var tenkt som et møtested der eldre og yngre gjennom å lære nytt håndarbeid og arrangere en utstilling av produktene som var blitt lagd.

Allerede før søknaden ble sendt var det inngått samarbeid med kursholder, en av Engelsborg's frivillige som gjennom 50 år selv har undervist i maskinstrikking og er en nestor i strikkemiljøet. Uten henne hadde ikke prosjektet del om undervisning i maskinstrikking latt seg gjennomføre. Samtidig må sies at en såpass ferdiglagd søknad hindret kreativitet og

skapte enkelte utfordrende i samarbeidet om gjennomføringen av prosjektet. Første kurs startet i mai. Spesielt krever maskinstrikking ro, konsentrasjon, trening og forståelse for både material og maskin og deltagerne fikk så vidt forsøkt seg på maskinene før kurset var ferdig og det ble derfor bestemt at de samme deltagerne fikk tilbud om å fortsette på høstens kurs. En kvinne valgte å slutte, de andre ble med videre. Kursholder satte som tak å undervise inntil åtte kvinner på hvert kurs.

Sofienberg skole hadde før oppstart av prosjektet ønsket et samarbeid om håndarbeidsteknikker med Engelsborg. De var derfor svært interessert i å delta og avtale om deltagelse i et kurs høsten -16 ble avtalt. Dette samarbeidet ble av Sofienberg skole avsluttet tett opp mot kursstart, dette da det viste seg ikke gjennomførbart for skolen å ta ut elever fra ordinær undervisning. Det ble søkt etter andre samarbeidspartnere i yngre aldersgruppe, uten å lykkes. Prosjektet klarte dermed ikke å nå målet om generasjonstreff mellom de aller yngste og de eldre.

I planleggingsfasen ble det klart at kursleder ikke maktet å undervise i begge håndarbeidsteknikker, så kursledelsen ble besluttet delt på to personer. Samarbeidet mellom kursledere og prosjektleder fungerte tilfredsstillende. Ressursgruppa ga gode innspill og støtte for prosjektleder.

Kursdeltagerne representerte det flerkulturelle Norge og hadde en spennvidde i alder på 25 år. Gode samtaler, felles begeistring og entusiasme preget begge kursrekkene.

Avslutningsvis ble arrangert en utstilling der produktene ble vist fram. Ekstern ,lokal utstiller var kursleder i maskinstrikking som med det markerte sitt 50 årsjubileum som kunstner og underviser. Utstillingen ble en suksess og trakk mange gjester fra nærmiljøet. De andre arrangementene som fest, foredrag og underholdning, alt med internasjonalt preg, ble svært godt besøkt og godt tatt imot.

Prosjektet Den røde gjorde Engelsborg til en sosial arene der ulike generasjoner og mennesker med ulik etnisk bakgrunn samles seg om felles interesser, håndarbeid, erfarte fellesskap og glede og avslutningsvis arrangerte en utstilling med egne produkter

9. Økonomi

Budsjett 2016

Inntekter 2016:

Helse- og rehabilitering	376.000
Egen finansiering	100.000

Sum inntekter	476.000
----------------------	----------------

Kostnader 2016:

Lønn inkludert sosial kostnader prosjektleder i 50 % stilling	343.000
Lønn kursleder i 20 % stilling	60.000
Markedsføring	10.000
Driftsmidler til aktiviteter	15.000
Leie og vedlikehold av strikkemaskiner	8.000
Beverting til utstillingen	10.000
Honorar musikk, foredragsholdere etc.	16.000
Økonomi- regnskap	10.000
Revisjon	4.000

Sum kostnader	476.000
----------------------	----------------

